अपंग व्यक्ती (समान संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्काचे संरक्षण) अधिनियम,१९९५ नुसार वनविभागातील गट "अ", "ब","क" व "ड" मधील पदावर शारिरीकदृष्टया अपंगांसाठी आरक्षण ठेवणे / सूट देणेबाबत. .

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक :- एफटीआर १५/०४/प्र.क्र.१३६/फ-४ मंत्रालय,मुंबई-४०० ०३२, दिनांक :- १० फेब्रुवारी, २००९

वाचा:-

- १) अपंग व्यक्ती (समान संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्काचे संरक्षण) अधिनियम, १९९५
- २) शासन परिपत्रक,सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.एसआरव्ही-१०९८/प्र.क्र.१२/१६-अ, दिनांक २.५.१९९८
- ३) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग,क्र.एस-१४/१९९८/प्र.क्र.२४२/फ-४, दिनांक ११ फेब्रुवारी, १९९९.
- ४) शासन निर्णय,महसूल व वन विभाग क्र.क्र.एस-१४/१९९८/प्र.क्र.२४२/फ-४, दिनांक २.८.२०००.
- ५) शासन परिपत्रक,सामान्य प्रशासन विभाग,क्र.अपंग-१००३/प्र.क्र.१२७/२००३/ १६-अ,दिनांक ६.५.२००४
- ६) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्र. एफटीआर-१५/०४/प्र.क्र.१३६/फ-४, दिनांक १२.७.२००४
- ७) शासनपत्र सामाजिक न्याय विभाग क्र.अपंग -२००७/प्र.क्र.७४/सुधार-३ दिनांक १६.६.२००८
- ८) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्र.एफटीआर-१५/०४/प्र.क्र.१३६/फ-४, दिनांक २७.९.२००७

शासन निर्णय:-

अपंग व्यक्ती (समान संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्काचे संरक्षण) अधिनियम, १९९५ हा दिनांक ७.२.१९९६ पासून लागू करण्यात आलेला आहे. त्याप्रमाणे महाराष्ट्र राज्यासही त्या तारखेपासून लागू झाला आहे. सदर अधिनियमातील कलम ३२ नुसार अपंगांसाठी शासन सेवेत आरक्षण ठेवण्याची पदे शोधून काढून ती निश्चित करणे आवश्यक आहे. उक्त नियमाच्या कलम

३३ नुसार खालीलप्रमाणे ३ प्रवर्गास प्रत्येकी १ % याप्रमाणे आरक्षण विहित करणे आवश्यक आहे :-

एकूण आरक्षण	-	₹ %	
३) अस्थिव्यंग किंवा मंदमती	-	<i>3</i> %	
२) बहिरेपणा	-	3%	
१) अंध, अल्पदृष्टी (दृष्टीहीनता)	-	3 %	

कलम ३३ मध्ये कामाचे स्वरुपानुसार अपंग आरक्षणामध्ये सूट देण्याची तरतूद ही उक्त नियमामध्ये केलेली आहे.

- अपंग व्यक्ती नियम, १९९५ च्या अनुषंगाने सामान्य प्रशासन विभागाने दिनांक २.५.१९९८ च्या परिपत्रकान्वये उक्त अधिनियमातील कलम ३२ व ३३ लक्षात घेऊन प्रत्येक विभागाने पदांचा आढावा घ्यावा व अपंग व्यक्तींसाठी सरळसेवा भरती आरक्षण विहित करणेबाबत/सूट देण्याबाबतची कार्यवाही करावी अशा सूचना दिल्या होत्या. त्यानुसार समाज कल्याण विभागाच्या मान्यतेने विभागाने शासन निर्णय,दिनांक ११ फेब्रूवारी, १९९९ अन्वये विभागातील सरळसेवा भरतीने भरावयाच्या पदांना ३% आरक्षण लागू करण्याबाबतचे आदेश निर्गमित केले. तसेच दिनांक २.८.२००० च्या शासन निर्णयान्वये विभागातील क्षेत्रिय स्तरावरील कार्यरत काही पदांना अपंग आरक्षणामधून सूट देण्याबाबत आदेश निर्गमित केले आहेत. आता सामाजिक न्याय, सास्कृतिक कार्य क्रिडा व विशेष सहाय्य विभाग यांनी दिनांक ९.१०.२००३ च्या शासन परिपत्रकान्वये शासन सेवेतून अपंगांच्या आरक्षणाचा अनुशेष भरुन काढण्यासाठी विविध मंत्रालयीन विभागांतर्गत कार्यरत असलेल्या पदांपैकी कोणत्या पदांवर अपंग काम करु शकतात, याचा आढावा घेऊन त्याप्रमाणे त्यांचा अहवाल पुढील कार्यवाहीसाठी शासनास सादर केलेला सदर समितीचा शिफारस अहवाल व शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग क्र.एसआरव्ही-१०९८/प्र.क्र.१२/१६-अ, दिनांक २.५.१९९८ व शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन क्र.अपंग-२००१/६१/प्र.क्र.३६/२००२/१६-अ, दिनांक 90.4.2002 तरतूद/मार्गदर्शक सूचना विचारात घेऊन विभागातील पदांचा आढावा घेऊन सोबत परिशिष्ट "अ" मध्ये विहित केलेल्या पदांना शासन निर्णय क्रमांक एफटीआर १५/०४/ प्र.क्र.१३६/फ-४ दिनांक १२.७.२००७ अन्वये ३ % अपंग आरक्षण लागू करण्यात आले आहे.
- ३. वन विभागात क्षेत्रिय अधिकारी/कर्मचारी यांना प्रत्यक्षात वन विभागात करावी लागणारी कामे यांचे स्वरुप व त्या पदांच्या जबाबदा-या व अनुषंगाने पात्रतेबाबतचा विचार करुन शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्र.एफटीआर-१५/०४/प्र.क्र.१३६/फ-४, दिनांक २७.९.२००७ अन्वये वन विभागातील क्षेत्रिय कामाकाजाशी संबंधित असलेली सहायक वनसंरक्षक,

वनक्षेत्रपाल, वनपाल व वनरक्षक ही पदे दिनांक १२.७.२००४ च्या शासन निर्णयातून वगळण्यात आली असून सदरहू पदे भरताना या पदांकरीता लागू करण्यात आलेले ३% आरक्षण रद्द करुन सदरहू पदांना अपंग आरक्षणातून वगळण्यात आले आहे.

- 8. लिगल एड सेंटर, पुणे यांनी दाखल केलेल्या जनिहत याचिका क्र.७०/०२ व नॅशनल फेडरेशन ऑफ ब्लाईड यांनी दाखल कलेल्या १२९/०३ या दोन्ही एकत्रित याचिकेची सुनावणी दिनांक २१.१२.२००६ रोजी झाली. त्योवळी मा.उच्च न्यायालयाने विविध मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांचे अपंगासाठी सुयोग्य पद निश्चिती करण्याबाबतचे शासन निर्णयाचे मसुदे याचिका कर्त्यांच्या वकीलांना उपलब्ध करुन दयावेत व त्यांनी सुचिवलेल्या सुचना विचारात घेऊन त्यानुसार सुधारीत शासन निर्णय निर्गमित करावेत असे अंतिरम आदेश दिले होते. मा.न्यायालयाच्या निर्णयानुसार या विभागाचा उक्त दिनांक १२.७.२००४ चा शासन निर्णय पुनर्रचीत तज्ञ समितीचे पुनर्विलोकनार्थ सादर करण्यात आला होता. सदरहू शासन निर्णयामध्ये पुनर्रचीत तज्ञ समितीचे घेतलेला निर्णय तसेच याचिका कर्त्याच्या वकीलांनी सुचिवलेल्या सुधारणा विचारात घेऊन व त्यास अनुलक्षून सामाजिक न्याय विभागाने त्यांचे दिनांक १६.६.२००८ चे पत्रान्वये दिलेले निदेश विचारात घेऊन सोबतच्या परिशिष्ट "अ" मध्ये विहित केलल्या पदांना ३% अपंग आरक्षण लागू करण्यात येत आहे.
- ५. वनविभागातील सरळसेवा भरतीमध्ये अपंग आरक्षणासाठी विहित करण्यात आलेली पिरिशिष्ट "अ" मधील पदासाठी अपंग उमेदवारांच्या शारिरीक पात्रते संदर्भात, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, बृहन्मुंबईतील आयोगाच्या कक्षेतील पदे/निवड मंडळे/राज्यस्तरीय विभागीय/जिल्हा स्तरीय व खात्याच्या निवड समित्या इ. भरती माध्यमामार्फत, त्यांचेकडून उमेदवारांच्या नियुक्तीबाबतची शिफारस पात्र झाल्यावर, अशा उमेदवारास शारिरीक पात्रते संदर्भात, त्या त्या संवर्गातील पदांची कर्तव्ये व जबाबदा-या व जोखीम विचारात घेऊन संबंधित तज्ञांचा समावेश असलेल्या वैद्यकीय मंडळाने प्रमाणित केल्यावरच/पात्र ठरविल्यानंतरच त्यांच्या नियुक्तीचा विचार करण्यात येईल/त्यांना शासन सेवेत दाखल करुन घेण्यात येईल.
- ६. वनविभागातील राजपत्रित गट "अ","ब", "क" व "ड" संवर्गातील सरळसेवा भरतीच्या पदांच्या कर्तव्ये, जबाबदा-या व कामाचे स्वरुप, जोखीम विचारात घेऊन परिशिष्ट "ब" मध्ये नमूद केलेले संवर्ग/पदे अपंग व्यक्ती (समान संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्काचे संरक्षण) अधिनियम, १९९५च्या कलम ३३ मधील तरतुदीनुसार अपंग आरक्षणामधून वगळण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, एसआरव्ही १०९९/प्र.क्र.३१/९८/१६-अ, दिनांक १६.३.१९९९ मध्ये स्पष्ट केल्यानुसार अपंगांसाठी असलेले आरक्षण हे समांतर आरक्षण सामाजिक आरक्षणा अंतर्गत आरक्षित राहील.

शासन निर्णय महसूल व वन विभाग क्र.एफटीआर १५/०४/प्र.क्र.१३६/फ-४, दिनांक १२.७.२००४ चे पुनर्रचीत तज्ञ समितीने पुनर्विलोकन केले असून त्यानुसार सदरहू सुधारीत शासन निर्णय मा.उच्च न्यायालयाचे मान्यतेनंतर व सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक क्रिडा व विशेष सहाय्य विभागाच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

सोबतः परिशिष्ट "अ" "ब"

(सुरेश खाडे) अवर सचिव महसूल व वन विभाग.

प्रति,

- १) मा.राज्यपालांचे सचिव.
- २) मा.मुख्यमंत्र्यांचे अपर मुख्य सचिव.
- ३) मा.मंत्री (वने) यांचे स्वीय सहाय्यक.
- ४) मा.राज्यमंत्री (वने) यांचे स्वीय सहाय्यक.
- ५) सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग,मुंबई (पत्राने)
- ६) प्रबंधक, लोकआयुक्त व उपलोकआयुक्त,महाराष्ट्र मुंबई (पत्राने)
- ७) प्रबंधक उच्च न्यायालय (अपीलेट शाखा) मुंबई (पत्राने)
- ८) महालेखापाल-१ /२ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), मुंबई/ नागपूर.
- ९) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- ३०) अप्पर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, (मानवसंसाधन, व्यवस्थापन व प्रशासन), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- ११) सर्व मुख्य वनसंरक्षक/वनसंरक्षक.
- १२) सामान्य प्रशासन विभाग कार्यासन १६-अ,मंत्रालय, मुंबई-३२ (२ प्रती)
- १३) सामाजिक न्याय व सांस्कृतिक क्रिडा व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- १४) सर्व कार्यासन अधिकारी, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय,मुंबई -३२.
- १५) निवडनस्ती फ-४ कार्यासन, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय,मुंबई -३२.

परिशिष्ट अ

शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्र.एफटीआर-१५/०४/प्र.क्र.१३६/फ-४ दिनांक १०.२.२००९ सोबतचे परिशिष्ट

महसूल व वनविभागातील गट अ राजपत्रित गट "ब" राजपत्रित गट क व गट ड मधील तांत्रिक/अतांत्रिक पदांना सरळ सेवा भरतीमध्ये अपंग आरक्षण, शारिरिक पात्रतेचे निकष अपंगत्वाचा पात्र प्रकार/ प्रमाण दर्शविणारे विवरणपत्र

अ.	पदनाम	अपंगत्वाचा प्रकार/प्रमाण (किमान ४०%)			आरक्षणाची
क्र.		अंध/अल्पदृष्टी	बहिरेपणा	अस्थिव्यंग/	टक्केवारी
		/दृष्टीहिनता		मंदमती	
3	प्राचार्य मुख्य वनसंरक्षक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	प्रत्येक
	व इतर संवर्गातील पदे				प्रवर्गात १%
2	मुख्य वन सांख्यिकी	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
3	वन अभियंता	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
8	विभागीय वन अधिकारी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
4	प्रशासकीय अधिकारी	पात्र PS/LV/	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
		В			
E	वन सांख्यिकी	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
O	उपवन अभियंता	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
۷	कर्मशाळा अधिक्षक	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
ς	आरागिरणी अभियंता	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
βo	सहाय्यक वन सांख्यिकी	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL	- -
33	कार्यालय अधिक्षक	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/BL	- -
	अराजपत्रित				
35	सहाय्यक वैद्यकीय	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL	- -
	अधिकारी				
33	लघुलेखक (उच्चश्रेणी)	पात्र PS/LV/	पात्र PD/D	पात्र OL/BL	- -
		В			
38	स्वयंचालक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
30	वरिष्ठ भट्टीचालक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
38	क्षेत्र भूमापक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
30	कार्यदेशक	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
35	प्रमुख लेखापाल	पात्र PS/LV	पात्र PD/D	पात्र OL/OA	- -

36	वाणिज्य लेखापाल	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL	- -
२०	वरिष्ठ सांख्यिकी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA	-11-
	सहाय्यक				
23	लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	पात्र PS/LV/	पात्र PD/D	पात्र OL/BL	-11-
		В			
22	कनिष्ठ अभियंता	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL	-11-
23	पोलीस बिनतारी संदेश	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL	-11-
	दुय्यम निरक्षक				
28	उप लेखापाल	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL	-11-
२५	मुख्य लेखापाल	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL	- -
२६	परिचारिका	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL	- -
२७	उद्यान रक्षक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
२८	सहाय्यक मृद रसायनी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
28	सहाय्यक आरागिरणी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
	अभियंता				
3 0	प्रमुख करवत्या	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
33	आरा वैधक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
32	चित्रकार	पात्र PS/	पात्र PD	पात्र OL/BL	- -
33	अव्यल कारकून	पात्र PS/LV	पात्र PD/D	पात्र OL/OA	- -
				/BL	
38	गृह प्रमुख	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	-11-
34	आरेखक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
38	मिश्रक	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	-11-
30	लेखापाल	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL	- -
36	नभोवाणी यांत्रिकी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
38	भांडारपाल	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
80	कनिष्ठ सांख्यिकी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
	सहाय्यक				
83	लघु टंकलेखक	पात्र PS/B/	पात्र PD/D	पात्र OL/BL	- -
		LV			
83	संगणक चालक/ पॅन	पात्र PS/LV/	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
	मिश्रम/ बिनतारी तंत्रज्ञ	В		/BL	
83	बॉयलरमन	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -

88	लेथमन (कर्मशाळा)	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
84	सर्वेक्षक	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL	- -
४६	करवत्या	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
80	सहाय्यक करवत्या	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
86	निक्षणक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
88	मंडल निरीक्षक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
40	बिनतारी संदेश चालक	पात्र PS	अपात्र	पात्र OL	- -
43	यांत्रिक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
42	भट्टी सहाय्यक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
43	प्रमुख पोलीस शिपाई	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL	- -
48	जमादार	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
५५	प्रयोग शाळा परिचर/	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
	मसेन परिचर				
५६	सहाय्यक ग्रंथपाल	पात्र PS/ LV/	पात्र PD/D	पात्र OL/	- -
		В		BA/ BL	
५७	कवायत शिक्षक	पात्र PS	पात्र PD	अपात्र	-11-
५८	सिलिंडर परिचर	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL	- -
48	वरिष्ठ यांत्रिकी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
ξo	स्वयंचल वीजतंत्री	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
६३	तारतंत्री	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
६२	स्वीय फलक चालक-नि-	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
	तारतंत्री				
६३	अनुरेखक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
88	मृद अन्वेषक	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	-11-
६५	उद्यान पर्यवेक्षक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
६६	भांडार लिपीक	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
६७	लिपीक/हजेरीपट लिपीक	पात्र PS/LV	पात्र PD/D	पात्र OL/OA	- -
६८	प्रसविका	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
ES	बॉयलर परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
७०	सहाय्यक यांत्रिक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
७३	सांधाता	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
७२	लोहार	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
εo	तारतंत्री-नि-पंप परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -

	1	1	1	1	1
80	सहाय्यक सांधाता	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
20	एअर कॉम्प्रेसर चालक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
७६	इंजिन संचालक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
७७	जोडारी/ वरिष्ठ जोडारी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
७८	नौका तांडेल	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
७९	ब्रेझर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
८०	कनिष्ठ जोडारी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
۲3	सॉ मिल जमादार	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
८२	हत्यारी पोलीस	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL	-11-
८३	प्रयोगशाळा परिचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
۲8	माहुत	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL	-11-
८५	चारा कापणारा	पात्र PS	पात्र PD/D	पात्र OL	-11-
८६	अग्नीशामक (बाष्पक)	अपात्र	पात्र PD	पात्र OL	-11-
८७	तेलवाला	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
22	काळजीवाहक	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
८९	विक्रेता	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
ço	मेस कूक	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
63	हॅड सॉयर	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	-11-
99	ओंडके उचलणारा	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
63	दप्तरबंद	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	-11-
88	दप्तरी	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	-11-
९५	नाईक	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
९६	पशु परीचर	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
90	आवेधक	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
९८	नाकेदार	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	-11-
88	केबन अटेडंट	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
300	चक्रमुद्रक	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
३०३	संदेश वाहक	पात्र PS/LV	पात्र PD/D	पात्र OL/OA	- -
१०२	अंधार खोली सहाय्यक	पात्र PS/B/	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
		LV			
१०३	माळी	पात्र PS	पात्र PD/D	पात्र OL/OA	- -
308	प्रयोग शाळा परिचर	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
१०५	शिपाई	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -

१०६	मोटर स्वच्छक	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
300	खलाशी	पात्र PS	पात्र PD	पात्र OL	- -
३०८	सफाईगार	पात्र PS/LV	पात्र PD/D	पात्र OL/OA	- -
308	पाणीवाला	पात्र PS/LV	पात्रPD	पात्र OL/OA	- -
330	मझदूर	पात्र PS/LV	पात्रPD	पात्र OL/OA	- -
333	वार्ड बॉय	पात्र PS/LV	पात्रPD	पात्र OL/OA	- -
335	चेनमन	पात्र PS	पात्रPD	पात्र OL	- -
333	स्वयंपाक नोकर	पात्र PS/LV	पात्रPD	पात्र OL/OA	- -
338	मदतनीस	पात्र PS/LV	पात्र PD	पात्र OL/OA	- -
334	धोबी	पात्र PS/LV	पात्रPD	पात्र OL	- -
33E	पॅन क्लीनर	पात्र PS/LV	पात्रPD	पात्र OL	- -

परिशिष्ट ब

शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्र.एफटीआर-१५/०४/प्र.क्र.१३६/फ-४ दिनांक १०.२.२००९ सोबतचे परिशिष्ट

20.00

अपंग आरक्षणातून वगळलेली/सूट दिलेली पदे

- १. सहायक वनसंरक्षक
- २. वनक्षेत्रपाल
- ३. वनपाल
- ४. वनरक्षक
- ५. शारीरीक शिक्षण
- ६. ड्रील शिक्षक
- ७. विज चालक
- ८. लॉंच चालक
- ९. ट्रॅक्टर चालक
- १०. रोड रोलर चालक
- ११. बुलडोझर चालक
- १२. ट्रक चालक
- १३. डिकी चालक
- १४. लहान आगगाडी चालक
- १५. गाडी चालक
- १६. जीप चालक
- १७. पोलीस
- १८. स्त्री पोलीस
- फोर्क लिफ्ट चालक तारतंत्री - नि- इंजिन चालक
- २०. इंजिन
- २१. चौकीदार आणि खानसामा
- २२. चौकीदार
- २३. पहारेकरी